

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัย นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๑๓ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

๔.๕ แนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

๔.๖ ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยวิธีวิจัยแบบผสมผสาน

๔.๗ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากร ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน จำแนกตาม เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๑๓)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	๑๖๑	๕๑.๔๐
- หญิง	๑๕๒	๔๘.๖๐
รวม	๓๑๓	๑๐๐.๐๐
สถานภาพ		
- โสด	๔๙	๑๕.๗๐
- สมรส	๒๕๗	๘๒.๑๐
- หย่าร้าง	๔	๑.๓๐
- หม้าย	๓	๑.๐๐
รวม	๓๑๓	๑๐๐.๐๐
อายุ		
- ต่ำกว่า ๒๑ ปี	๕๗	๑๘.๒๐
- ๒๑ – ๓๕ ปี	๓๓	๑๐.๕๐
- ๓๖ – ๕๐ ปี	๑๔๒	๔๕.๔๐
- ๕๐ ปีขึ้นไป	๘๑	๒๕.๙๐
รวม	๓๑๓	๑๐๐.๐๐
ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	๑๘๒	๕๘.๑๐
- มัธยมศึกษาตอนต้น	๗๗	๒๔.๖๐
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓๑	๙.๙๐
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๒๓	๗.๓๐
รวม	๓๑๓	๑๐๐.๐๐
ระดับรายได้ต่อเดือน(ส่วนบุคคล)		
- น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕,๐๐๐ บาท	๒๔๒	๗๗.๓๐
- ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๓๓	๑๐.๕๐
- ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๔	๗.๗๐
- ๒๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๑๔	๔.๕๐
รวม	๓๑๓	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
- พนักงานภาคเอกชน	๒๒	๗.๐๐
- ผู้ประกอบการค้า/ธุรกิจส่วนตัว	๑๑	๓.๕๐
- แม่บ้าน	๖	๑.๙๐
- เกษตรกร	๒๔๗	๗๘.๙๐
- รับจ้างทั่วไป	๒๗	๘.๖๐
รวม	๓๑๓	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่าประชาชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๑๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔ และเป็นเพศหญิง จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๖

สถานภาพของประชาชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน ๒๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑ รองลงมามีสถานภาพโสด จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๗ และมีสถานภาพหม้าย น้อยที่สุด จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐

อายุของประชาชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๖ – ๕๐ ปี จำนวน ๑๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๔ รองลงมามีอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙ และมีอายุระหว่าง ๒๑ – ๓๕ ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕

ระดับการศึกษาของประชาชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๑ รองลงมาอยู่ในมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖ และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๓

รายได้ต่อเดือนของประชาชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๓ รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ และมีรายได้ต่อเดือน ๒๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕

อาชีพของประชาชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร จำนวน ๒๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๙ รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๖ และอาชีพแม่บ้าน มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๙

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลัก ฃราราชาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอ ทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักฃราราชาธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูนแสดง ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ดังตารางที่ ๔.๒ – ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับพฤติกรรมของประชาชนในการ ประยุกต์ใช้หลักฃราราชาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบล บ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยรวมรวม

(n = ๓๑๓)

ข้อ	พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้ หลักฃราราชาธรรม	ระดับพฤติกรรม		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
๑	ด้านสัจจะ	๔.๑๗	๐.๖๕๙	มาก
๒	ด้านทมะ	๔.๑๒	๐.๖๓๓	มาก
๓	ด้านขันติ	๔.๑๑	๐.๖๓๕	มาก
๔	ด้านจาคะ	๔.๑๖	๐.๖๓๑	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๓.๘๑	๔.๑๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักฃราราชาธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = ๔.๑๔, S.D. = ๐.๕๙๔) และเมื่อจำแนกรายเป็นด้านพบว่า ด้านสัจจะ อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = ๔.๑๗, S.D. = ๐.๖๕๙) รองลงมาคือ ด้านจาคะ ($\bar{x}$ = ๔.๑๖, S.D. = ๐.๖๓๑) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}$ = ๔.๑๑, S.D. = ๐.๖๓๕) ในด้านขันติ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับพฤติกรรมของประชาชนในการ
ประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบล
บ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านสัจจะ

(n = ๓๑๓)

ข้อ	ด้านสัจจะ	ระดับพฤติกรรม		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
๑	ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อ จะรักษาป่าให้เป็นสมบัติของชุมชน	๔.๒๗	๐.๗๖๖	มาก
๒	ป่าชุมชนเป็นสมบัติของส่วนรวม ทุกคนในชุมชน มีสิทธิได้รับผลประโยชน์จากป่าเท่าเทียมกัน	๔.๑๔	๐.๗๐๔	มาก
๓	ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบของป่าชุมชนเสมอใน การบริหารจัดการป่าชุมชนร่วมกับชุมชน	๔.๑๑	๐.๗๙๓	มาก
๔	ท่านมีความสัตย์จริงและตรงต่อเวลาเสมอในการ ทำงานเพื่อป่าชุมชนร่วมกับชุมชน	๔.๑๖	๐.๗๓๕	มาก
๕	ท่านไม่เบียดเบียนธรรมชาติในป่าชุมชนเพื่อ ประโยชน์ของตนเองและหมู่คณะ	๔.๒๓	๐.๘๑๐	มาก
๖	ประชาชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการปกป้องป่า ชุมชนไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน	๔.๑๖	๐.๗๓๕	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๑๗	๐.๖๕๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล
เพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
ด้านสัจจะ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = ๔.๑๗, S.D. = ๐.๖๕๙) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ
พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = ๔.๒๗, S.D. = ๐.๗๖๖) ในข้อที่ว่า ท่านมีส่วนร่วมในพฤติกรรมของ
ประชาชนเพื่อจะรักษาป่าให้เป็นสมบัติของชุมชน รองลงมาคือ ท่านไม่เบียดเบียนธรรมชาติในป่า
ชุมชนเพื่อประโยชน์ของตนเองและหมู่คณะ ($\bar{x}$ = ๔.๒๓, S.D. = ๐.๘๑๐) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}$ = ๔.๑๑,
S.D. = ๐.๗๙๓) ในข้อที่ว่า ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบของป่าชุมชนเสมอในพฤติกรรมของประชาชน

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับพฤติกรรมของประชาชนในการ
ประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบล
บ้านปวง อำเภอกู่แก้ว จังหวัดลำพูน ด้านทมะ

(n = ๓๑๓)

ข้อ	ด้านทมะ	ระดับพฤติกรรม		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
๑	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารป่าชุมชนด้วยความจริงใจ	๔.๒๖	๐.๗๖๙	มาก
๒	ท่านยอมรับความคิดเห็นและกฎระเบียบในการดูแลรักษาป่าชุมชน	๔.๑๕	๐.๗๓๗	มาก
๓	ท่านเข้าใจบทบาทของท่านและพยายามชี้แจงให้ข้อมูลกับคนบางกลุ่มหรือบางกลุ่มที่จะทำลายป่าชุมชนด้วยความอดกลั้นเสมอ	๔.๐๙	๐.๘๑๖	มาก
๔	ท่านสามารถยอมรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์ของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับท่านในการดูแลป่าชุมชน	๔.๑๒	๐.๗๓๘	มาก
๕	ท่านมีการจัดการในการให้ข้อมูลข่าวสารของบุคคลที่ตัดไม้ทำลายป่าแก่เจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือตำรวจและยอมรับให้หากผู้เป็นญาติของท่าน	๔.๐๖	๐.๘๐๘	มาก
๖	ท่านรู้จักยับยั้งชั่งใจไม่แสวงหาประโยชน์จากป่าชุมชนมองเป็นสมบัติของท่านเพียงคนเดียว	๔.๐๘	๐.๘๓๙	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๑๒	๐.๖๓๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอกู่แก้ว จังหวัดลำพูน ด้านทมะ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = ๔.๑๒, S.D. = ๐.๖๓๓) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = ๔.๒๖, S.D. = ๐.๗๖๙) ในข้อที่ว่า ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในพฤติกรรมของประชาชนด้วยความจริงใจ รองลงมาคือ ท่านยอมรับความคิดเห็นและกฎระเบียบในการดูแลรักษาป่าชุมชน ($\bar{x}$ = ๔.๑๕, S.D. = ๐.๗๓๗) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}$ = ๔.๐๖, S.D. = ๐.๘๐๘) ในข้อที่ว่า ท่านมีการจัดการในการให้ข้อมูล ข่าวสารของบุคคลที่ตัดไม้ทำลายป่าแก่เจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือตำรวจและยอมรับให้หากผู้เป็นญาติของท่าน

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านขันติ

(n = ๓๑๓)

ข้อ	ด้านขันติ	ระดับพฤติกรรม		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
๑	ท่านมีความอดทนต่อความลำบาก ต่อการทำงานเพื่อปกป้องดูแลรักษาป่าชุมชน	๔.๒๗	๐.๗๕๘	มาก
๒	ท่านมีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสุดความสามารถในการจัดการป่าชุมชน	๔.๑๘	๐.๗๓๔	มาก
๓	ท่านไม่หวั่นไหวต่อคำติฉินนินทาในการบริหารจัดการป่าชุมชน	๓.๘๙	๐.๗๙๙	มาก
๔	ท่านให้คำแนะนำและคำปรึกษาด้วยความสุภาพ ใจกว้างอ่อนหวาน และปฏิบัติตามวาจาที่ให้ไว้ต่อผู้ร่วมงานในการจัดการป่าชุมชน	๔.๑๗	๐.๗๒๒	มาก
๕	ท่านมุ่งมั่นตั้งใจทำงานเมื่อประสบปัญหาจะไม่แสดงอาการท้อแท้หรือยอมแพ้	๔.๑๐	๐.๗๙๔	มาก
๖	ท่านปฏิบัติหน้าที่ของท่านด้วยความทุ่มเทเต็มความสามารถแม้จะมีปัญหา และข้อจำกัดบนความขัดแย้งบางอย่างในปฏิบัติงาน	๔.๑๑	๐.๘๓๕	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๑๑	๐.๖๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านขันติ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = ๔.๑๑, S.D. = ๐.๖๓๕) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = ๔.๒๗, S.D. = ๐.๗๕๘) ในข้อที่ว่า ท่านมีความอดทนต่อความลำบาก ต่อการทำงานเพื่อปกป้องดูแลรักษาป่าชุมชน รองลงมาคือ ท่านมีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสุดความสามารถในการจัดการป่าชุมชน ($\bar{x}$ = ๔.๑๘, S.D. = ๐.๗๓๔) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}$ = ๓.๘๙, S.D. = ๐.๗๙๙) ในข้อที่ว่า ท่านไม่หวั่นไหวต่อคำติฉินนินทาในพฤติกรรมของประชาชน

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านจาคะ

(n = ๓๑๓)

ข้อ	ด้านจาคะ	ระดับพฤติกรรม		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
๑	ท่านมีความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ บรรณาติต่อผู้ร่วมงานในการบริหารจัดการป่าชุมชน	๔.๓๑	๐.๗๘๒	มาก
๒	ท่านมีความมุ่งมั่นเสียสละ พร้อมทั้งสละความสุขสบายและผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในการบริหารจัดการป่าชุมชน	๔.๒๐	๐.๘๑๒	มาก
๓	ท่านมีความพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นความทุกข์ของประชาชนในการบริหารจัดการป่าชุมชน	๔.๑๔	๐.๖๙๙	มาก
๔	ท่านมีความพยายามปรับปรุงนิสัย ตลอดจนถึงความประพฤติไม่ดี อันเสียหายแก่ส่วนรวมในการบริหารจัดการป่าชุมชน	๔.๑๐	๐.๗๖๒	มาก
๕	ท่านต้องไม่เลือกปฏิบัติ ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยปราศจากอคติและทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารจัดการป่าชุมชน	๔.๐๙	๐.๗๙๖	มาก
๖	ท่านพร้อมที่จะช่วยเหลือให้คำแนะนำกับเพื่อนร่วมงานเมื่อเกิดปัญหาในการบริหารจัดการป่าชุมชน	๔.๑๘	๐.๗๓๑	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๑๖	๐.๖๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านจาคะ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = ๔.๑๖, S.D. = ๐.๖๓๑) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = ๔.๓๑, S.D. = ๐.๗๘๒) ในข้อที่ว่า ท่านมีความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ บรรณาติต่อผู้ร่วมงานในพฤติกรรมของประชาชน รองลงมาคือ ท่านมีความมุ่งมั่นเสียสละ พร้อมทั้งสละความสุขสบายและผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในการบริหารจัดการป่าชุมชน ($\bar{x}$ = ๔.๒๐, S.D. = ๐.๘๑๒) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}$ = ๔.๐๙, S.D. = ๐.๗๙๖) ในข้อที่ว่า ท่านต้องไม่

เลือกปฏิบัติ ให้ความเสมอภาค เท่าเทียมกัน โดยปราศจากอคติและทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในพฤติกรรมของประชาชน

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านม่วง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านม่วง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านม่วง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามเพศ

(n=๓๑๓)

เพศ	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	๑๖๑	๔.๑๕	๐.๖๐๒	๐.๑๕๑	๐.๘๘๐
หญิง	๑๕๒	๔.๑๔	๐.๕๘๗		

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านม่วง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามเพศ ได้แก่ ชาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๕ และหญิง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๔ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลัก
 ฆราวาสธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอดงหลวง จังหวัดลำพูน
 แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกัน
 กับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอดงหลวง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม
 จำแนกตามสถานภาพ

(n=๓๑๓)

สถานภาพ	n	$\bar{x}$	S.D.
โสด	๔๙	๔.๐๖	๐.๕๘๘
สมรส	๒๕๗	๔.๑๖	๐.๕๙๖
หย่าร้าง	๔	๔.๑๓	๐.๕๗๕
หม้าย	๓	๓.๖๑	๐.๑๒๗

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้
 หลักฆราวาสธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอดงหลวง
 จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามสถานภาพต่างกัน ๔ ระดับ ได้แก่ โสด ($\bar{x}= ๔.๐$), สมรส ($\bar{x}= ๔.๑๖$),
 หย่าร้าง ($\bar{x}=๔.๑๓$), และหม้าย ($\bar{x}= ๓.๖๑$) โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way
 Anova) พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อ
 การอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอดงหลวง จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน
 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้างแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามอายุ

(n=๓๑๓)

อายุ	n	$\bar{x}$	S.D.
ต่ำกว่า ๒๑ ปี	๕๗	๔.๓๘	๐.๔๘๙
อายุ ๒๑ – ๓๕ ปี	๓๓	๓.๙๑	๐.๖๐๒
อายุ ๓๖ – ๕๐ ปี	๑๔๒	๔.๑๒	๐.๖๐๘
อายุ ๕๐ ขึ้นไป	๘๑	๔.๑๐	๐.๕๙๐

ตารางที่ ๔.๑๐ ความแปรปรวนทางเดียว พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามอายุ

(n=๓๑๓)

อายุ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๕.๑๗๕	๓	๑.๗๒๕	๕.๐๗๓**	๐.๐๐๒
ภายในกลุ่ม	๑๐๕.๐๖๘	๓๐๙	๐.๓๔๐		
รวม	๑๑๐.๒๔๓	๓๑๒			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๙, ๔.๑๐ พบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามอายุที่ต่างกัน ๔ ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่า ๒๑ ปี ($\bar{x}$ = ๔.๓๘), อายุ ๒๑ – ๓๕ ปี ($\bar{x}$ = ๓.๙๑), อายุ ๓๖ – ๕๐ ปี ($\bar{x}$ = ๔.๑๒), และอายุ ๕๐ ขึ้นไป ($\bar{x}$ = ๔.๑๐) โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง

อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักทวารวดีธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{x}$	ต่ำกว่า ๒๑ ปี	๒๑ - ๓๕ ปี	๓๖ - ๕๐ ปี	๕๐ ปีขึ้นไป
		๔.๓๘	๓.๙๑	๔.๑๒	๔.๑๐
ต่ำกว่า ๒๑ ปี	๔.๓๘	-	๐.๔๖๙*	๐.๒๕๗*	๐.๒๗๖*
๒๑ - ๓๕ ปี	๓.๙๑	-	-	-๐.๒๑๒	-๐.๑๙๓
๓๖ - ๕๐ ปี	๔.๑๒	-	-	-	๐.๐๑๙
๕๐ ปีขึ้นไป	๔.๑๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ต่ำกว่า ๒๑ ปี กับอายุ ๒๑ - ๓๕ ปี, ต่ำกว่า ๒๑ ปี กับอายุ ๓๖ - ๕๐ ปี, และต่ำกว่า ๒๑ ปี กับอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลัก
 ฆราวาสธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง
 แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการอยู่
 ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
 ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๑๓)

ระดับการศึกษา	n	$\bar{x}$	S.D.
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	๑๘๒	๔.๒๔	๐.๕๙๑
มัธยมศึกษาตอนต้น	๗๗	๔.๑๑	๐.๖๐๗
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓๑	๓.๘๙	๐.๕๗๑
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๒๓	๓.๘๑	๐.๓๔๒

ตารางที่ ๔.๑๓ ความแปรปรวนทางเดียว พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรม
 เพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
 ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๖.๔๒๓	๓	๒.๑๔๑	๖.๓๗๒**	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๑๐๓.๘๒๐	๓๐๙	๐.๓๓๖		
รวม	๑๑๐.๒๔๓	๓๑๒			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๒, ๔.๑๓ พบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของประชาชนในการ
 ประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอ
 ทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษาต่างกัน ๔ ระดับ ได้แก่ ประถมศึกษา
 หรือต่ำกว่า ($\bar{x}$ = ๔.๒๔), มัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{x}$ = ๔.๑๑), มัธยมศึกษาตอนปลาย($\bar{x}$ = ๓.๘๙), และปริญญา
 ตรีหรือสูงกว่า ($\bar{x}$ = ๓.๘๑) โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) พบว่า
 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรมเพื่อการอยู่

ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักทวารวดีธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
		๔.๒๔	๔.๑๑	๓.๘๙	๓.๘๑
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	๔.๒๔	-	๐.๑๓๖	๐.๓๕๑*	๐.๔๓๒*
มัธยมศึกษาตอนต้น	๔.๑๑	-	-	๐.๒๑๑	๐.๒๙๕
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓.๘๙	-	-	-	๐.๐๘๑
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๓.๘๑	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ประถมศึกษาหรือต่ำกว่ากับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรีหรือสูงกว่า

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามระดับรายได้

(n=๓๑๓)

ระดับรายได้	n	$\bar{x}$	S.D.
น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕,๐๐๐ บาท	๒๔๒	๔.๑๙	๐.๖๐๖
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๓๓	๔.๐๖	๐.๕๖๕
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๔	๓.๙๗	๐.๕๒๒
๒๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๑๔	๓.๗๘	๐.๓๓๐

ตารางที่ ๔.๑๖ ความแปรปรวนทางเดียว พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามระดับรายได้

ระดับรายได้	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๓.๗๘๔	๓	๑.๒๖๑	๒.๗๕๐	๐.๐๒๘
ภายในกลุ่ม	๑๐๖.๔๕๙	๓๐๙	๐.๓๔๕		
ผลรวม	๑๑๐.๒๔๓	๓๑๒			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕, ๔.๑๖ พบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามระดับรายได้ต่างกัน ๔ ระดับ ได้แก่ น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕,๐๐๐ บาท ($\bar{x}$ = ๔.๑๙), ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท ($\bar{x}$ = ๔.๐๖), ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท ($\bar{x}$ = ๓.๙๗), และ ๒๐,๐๐๑ ขึ้นไป ($\bar{x}$ = ๓.๗๘) โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) พบว่า ประชาชนที่มีระดับรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อ

การอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักทวารวาสธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามรายได้

ระดับรายได้	$\bar{x}$	น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๑ ขึ้นไป
		๔.๑๙	๔.๐๖	๓.๙๗	๓.๗๘
น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕,๐๐๐ บาท	๔.๑๙	-	๐.๑๓๘	๐.๒๑๙	๐.๔๔๙*
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐	๔.๐๖	-	-	๐.๐๘๑	๐.๓๑๐
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐	๓.๙๗	-	-	-	๐.๒๒๙
๒๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๓.๗๘	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕,๐๐๐ บาท กับ ๒๐,๐๐๑ ขึ้นไป

สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๑๓)

อาชีพ	n	$\bar{x}$	S.D.
พนักงานเอกชน	๒๒	๓.๗๑	๐.๓๗๖
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	๑๑	๓.๙๘	๐.๕๗๖
แม่บ้าน	๖	๓.๖๘	๐.๑๘๗
เกษตรกร	๒๔๗	๔.๒๒	๐.๖๐๖
รับจ้างทั่วไป	๒๗	๓.๙๗	๐.๔๕๗

ตารางที่ ๔.๑๙ ความแปรปรวนทางเดียว พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๗.๘๕๒	๔	๑.๙๖๓	๕.๙๐๕**	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๑๐๒.๓๙๑	๓๐๘	๐.๓๓๒		
ผลรวม	๑๑๐.๒๔๓	๓๑๒			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๘, ๔.๑๙ พบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในภาพรวม จำแนกตามอาชีพต่างกัน ๕ ระดับ ได้แก่ พนักงานเอกชน ($\bar{x}$ = ๓.๗๑), ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{x}$ = ๓.๙๘), แม่บ้าน ($\bar{x}$ = ๓.๖๘), เกษตรกร ($\bar{x}$ = ๔.๒๒) และรับจ้างทั่วไป ($\bar{x}$ = ๓.๙๗) โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่า

ชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๐

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{x}$	พนักงาน เอกชน	ผู้ประกอบการ/ ธุรกิจส่วนตัว	แม่บ้าน	เกษตรกร	จ้างทั่วไป
		๓.๗๑	๓.๙๘	๓.๖๘	๔.๒๒	๐.๙๗
พนักงานเอกชน	๓.๗๑	-	-๐.๒๖๕	๐.๐๓๒	-๐.๕๐๓*	-๐.๒๕๐
ผู้ประกอบการ/ ธุรกิจส่วนตัว	๓.๙๘	-	-	๐.๒๙๗	-๐.๒๓๘	๐.๐๑๔
แม่บ้าน	๓.๖๘	-	-	-	-๐.๕๓๕*	-๐.๒๘๓
เกษตรกร	๔.๒๒	-	-	-	-	๐.๒๕๒*
รับจ้างทั่วไป	๓.๙๗	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ พนักงานเอกชนกับเกษตรกร, แม่บ้าน กับเกษตรกร และเกษตรกร กับรับจ้างทั่วไป

ตารางที่ ๔.๒๑ ตารางสรุปสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน ที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	การทดสอบ		Sig.	ผลการ ทดสอบ
			ค่า t	ค่า F		
๑	เพศ	พฤติกรรมของประชาชน	๐.๑๕๑	-	๐.๘๘๐	ปฏิเสธ
๒	สถานภาพ	พฤติกรรมของประชาชน	-	๑.๒๖๔	๐.๒๘๗	ปฏิเสธ
๓	อายุ	พฤติกรรมของประชาชน	-	๕.๐๗๓	๐.๐๐๒	ยอมรับ
๔	การศึกษา	พฤติกรรมของประชาชน	-	๖.๓๗๒	๐.๐๐๐	ยอมรับ
๕	รายได้	พฤติกรรมของประชาชน	-	๒.๗๕๐	๐.๐๒๘	ยอมรับ
๖	อาชีพ	พฤติกรรมของประชาชน	-	๕.๙๐๕	๐.๐๐๐	ยอมรับ

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานจำนวน ๖ สมมติฐาน มีสมมติฐานที่ ๑ และ ๒ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ เพศ สถานภาพ พบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนสมมติฐานที่ ๓, ๔, ๕ และ ๖ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

๔.๔.๑ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านสัจจะ

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ผู้ตอบส่วนมากระบุปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านสัจจะ ตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๒ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านสัจจะ

ลำดับ	ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่
๑.	เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความร่วมมือน้อยมากในการจัดการแนวเขตให้ชัดเจนเพื่อมิให้มีการบุกรุกป่าชุมชน	๒๘
๒	ประชาชนบางคนยังให้ความร่วมมือในการวางแผนบริหารจัดการป่าชุมชนน้อยมาก	๑๑
๓	ประชาชนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานสำรวจป่าอย่างต่อเนื่อง	๗
๔	ขาดการส่งเสริมเรื่องความรู้ทักษะวิชาการในการบริหารจัดการป่าชุมชน	๔

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในด้านสัจจะ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความร่วมมือน้อยมากในการจัดการแนวเขตให้ชัดเจนเพื่อมิให้มีการบุกรุกป่าชุมชน มากที่สุด จำนวน ๒๘ คน รองลงมา ประชาชนบางคนยังให้ความร่วมมือในการวางแผน บริหารจัดการป่าชุมชนน้อยมาก จำนวน ๑๑ คน และน้อยที่สุดเป็นปัญหาเกี่ยวกับขาดการส่งเสริมเรื่องความรู้ทักษะ วิชาการในการบริหารป่าชุมชน จำนวน ๔ คน

ตารางที่ ๔.๒๓ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านสัจจะ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	ควรให้ทางเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความร่วมมือในการติดตั้งแนวเขตให้ชัดเจนเพื่อมิให้ประชาชนบุกรุกป่าไม้อีก	๒๔
๒.	ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชนให้เขามีจิตสำนึกในการรักษาป่า	๑๔
๓.	อยากให้ทางรัฐช่วยสนับสนุนในเรื่องงบประมาณในการบริหารจัดการ	๙
๔.	ให้ทางรัฐจัดทำโครงการฝึกอบรมเสริมทักษะความรู้ในเรื่องวิชาการในการบริหารจัดการป่าชุมชน	๖

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านสัจจะ เกี่ยวกับควรให้ทางเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความร่วมมือในการติดตั้งแนวเขตให้ชัดเจนเพื่อมิให้ประชาชนบุกรุกเข้าที่รัฐอีก มากที่สุด จำนวน ๒๔ คน รองลงมา ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชน มีจำนวน ๑๔ คน และน้อยที่สุดอยากให้ทางรัฐ จัดทำการศึกษาการฝึกรวมทักษะวิชาการในการบริหารป่าชุมชน มีจำนวน ๖ คน

๔.๔.๒. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหา พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านทมะ

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ผู้ตอบส่วนมากระบุปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านทมะ ตามลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๔ ความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชน ในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูนในด้านทมะ

ลำดับ	ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่
๑.	ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับคณะกรรมการในการเข้ามารับหน้าที่ดูแลป่าชุมชน	๓๑
๒.	ขาดแคลนงบประมาณ ในการดูแลป่ากับการดูแลครอบครัว	๓๐
๓.	โอกาสที่จะได้แสดงความคิดเห็นของประชาชนมีน้อย คือ การแสดงความคิดเห็นขาดการยอมรับ	๒๐
๔.	รัฐควรให้ความสนใจ และเอาใจใส่สร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน	๗

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง

จังหวัดลำพูน ในด้านทมะ เกี่ยวกับประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับคณะกรรมการในการเข้ามารับหน้าที่ดูแลป่าชุมชน มากที่สุดจำนวน ๓๑ คน รองลงมา ขาดแคลนงบประมาณ ในการดูแลป่ากับการดูแลครอบครัว จำนวน ๓๐ คนและน้อยที่สุดรัฐควรให้ความสนใจ และเอาใจใส่สร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน จำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๔.๒๕ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านทมะ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	สร้างความเข้าใจให้กับประชาชน กับเจ้าหน้าที่รัฐสำนึกถึงการเป็นเจ้าของป่า	๓๒
๒.	ให้หน่วยงานส่งเสริมด้านงบประมาณ ให้เหมาะสมและค่าตอบแทนในการดูแลป่าด้วย	๓๐
๓.	เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นเพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้หลักเลี้ยงการกระทบ	๒๑
๔.	ขาดการประสานงานกับประชาชน ขาดโอกาสในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร	๙

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านทมะ เกี่ยวกับสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน กับเจ้าหน้าที่รัฐสำนึกถึงการเป็นเจ้าของป่า มากที่สุด จำนวน ๓๒ คน รองลงมา ให้หน่วยงานส่งเสริมด้านงบประมาณให้เหมาะสม และค่าตอบแทนในการดูแลป่าด้วย มีจำนวน ๓๐ คน และน้อยที่สุดเป็นแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับขาดการประสานงานกับประชาชน ขาดโอกาสในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร มีจำนวน ๙ คน

๔.๔.๓. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านขันติ

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ผู้ตอบส่วนมากระบุปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชน

บ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านชั้นดี ตามลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๖ ความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชน ในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านชั้นดี

ลำดับ	ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่
๑.	ขาดระบบการบริหารจัดการสร้างความเข้าใจและวิเคราะห์ปัญหา ระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๒๙
๒.	ไม่มีอุปกรณ์ในการเดินป่าที่ทันสมัย ในการบริหารจัดการป่า	๒๖
๓.	ประชาชนไม่มีความรู้เรื่องกฎหมายในการบริหารจัดการป่า	๑๓
๔.	พื้นที่ของรัฐ ที่ติดกับที่ทำกินของหมู่บ้านไม่มีความชัดเจนเกิดความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านชั้นดี เกี่ยวกับขาดระบบการบริหารจัดการสร้างความเข้าใจและวิเคราะห์ปัญหา ระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มากที่สุด จำนวน ๒๙ คน รองลงมา ไม่มีอุปกรณ์ในการเดินป่า ที่ทันสมัย ในการบริหารจัดการป่า จำนวน ๒๖ คน และน้อยที่สุด พื้นที่ของรัฐ ที่ติดกับที่ทำกินของหมู่บ้านไม่มีความชัดเจนเกิดความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๕ คน

ตารางที่ ๔.๒๗ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านชั้นดี

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	สร้างความเข้าใจให้กับประชาชนกับรัฐ หาทางแก้ไขร่วมกันในการบริหารจัดการป่า	๒๘
๒.	ขอให้รัฐสนับสนุนเงินหรืองบประมาณในการดูแลป่าชุมชน	๒๖

ตารางที่ ๔.๒๗ (ต่อ)

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๓.	ให้รัฐอบรมวิชาการจัดกลุ่มเสวนาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ในการบริหารจัดการป่า	๑๒
๔.	กำหนดแนวเขตป่าในหมู่บ้านที่ติดกับป่าไม้ให้ชัดเจน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง ในการบริหารจัดการป่า	๖

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านข้อดี เกี่ยวกับสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนกับรัฐ หาท่างแก้ไขร่วมกันในการบริหารจัดการป่ามากที่สุด จำนวน ๒๘ คน รองลงมา ขอให้รัฐสนับสนุนเงินหรืองบประมาณในการดูแลป่าชุมชนมีจำนวน ๑๖ คน และน้อยที่สุด กำหนดแนวเขตป่าในหมู่บ้านที่ติดกับป่าไม้ให้ชัดเจน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในการบริหารจัดการป่า มีจำนวน ๖ คน

๔.๔.๔. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหา พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านจาคะ

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ผู้ตอบส่วนมากระบุปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านจาคะ ตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๘ ความเห็นของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านจาคะ

ลำดับ	ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่
๑.	ประชาชนขยายที่ทำกินเข้าไปในเขตป่าเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม	๒๖
๒.	การให้ทรัพยากรอย่างเต็มที่ ขาดความรู้ในการอนุรักษ์ป่าชุมชน	๒๒

ตารางที่ ๔.๒๘ (ต่อ)

ลำดับ	ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่
๓.	ประชาชนลักลอบตัดไม้เพื่อเป็นสินค้า	๑๓
๔.	ใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนอย่างฟุ่มเฟือยไม่คำนึงถึงคุณค่าและผลกระทบ	๔

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านจาคะ เกี่ยวกับประชาชนขยายที่ทำกินเข้าไปในเขตป่าเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม มากที่สุดจำนวน ๒๖ คน รองลงมา การให้ทรัพยากรอย่างเต็มที่ขาดความรู้ในการอนุรักษ์ป่าชุมชน จำนวน ๒๒ คน และน้อยที่สุด ใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนอย่างฟุ่มเฟือยไม่คำนึงถึงคุณค่าและผลกระทบ จำนวน ๔ คน

ตารางที่ ๔.๒๙ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านจาคะ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	กำหนดพื้นที่ให้ชัดเจนกับที่ทำกินของราษฎรเพื่อป้องกันการบุกรุก	๒๗
๒.	ชี้แจงให้ความรู้ในการอนุรักษ์ป่าไม่ให้ประชาชน	๒๑
๓.	เจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนร่วมกันออกตรวจและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ ทำลายป่า	๑๒
๔.	กำหนดแนวเขตป่าในหมู่บ้านที่ติดกับป่าไม่ให้ชัดเจน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง ในการบริหารจัดการป่า	๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านจาคะ เกี่ยวกับกำหนดพื้นที่ให้ชัดเจนกับที่ทำกินของราษฎรเพื่อป้องกันการบุกรุกมากที่สุด จำนวน

๒๗ คน รองลงมา ชี้แจงให้ความรู้ในการอนุรักษ์ป่าไม้ให้ประชาชนมีจำนวน ๒๑ คน และน้อยที่สุด กำหนดแนวเขตป่าในหมู่บ้านที่ติดกับป่าไม้ให้ชัดเจน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง ในการบริหารจัดการป่า มีจำนวน ๕ คน

๔.๕ แนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

ข้อมูลที่น่าเสนอได้มาจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ พระภิกษุสงฆ์ จำนวน ๑ รูป และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ ท่าน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน จากการให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

๑) พระสมุหวิชา	สิริธโร	เจ้าอาวาสวัดพระธาตุแก้ว
๒) นายจรศักดิ์	คำใจหนัก	กำนันตำบลบ้านปวง
๓) นายอดุล	ปวนปันคำ	ผู้ใหญ่บ้านสันดอนหอม
๔) นายนพพล	ธวานันท์	ผู้ใหญ่บ้านดอนมูล
๕) นายมนตรี	เสาร์คำ	ผู้ใหญ่บ้านปวง
๖) นายกิตติชัย	มโนเนื่อง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
๗) นายยืนยง	กำวิชัย	กรรมการป่าชุมชน
๘) นายยวง	อะโน๊ะ	กรรมการป่าชุมชน
๙) นายอินคำ	หล้าเมา	ปราชญ์หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้าน

ผลการวิจัยพบว่า

๑) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านสังคม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า ก่อนที่จะได้เข้ามารับหน้าที่พฤติกรรมของประชาชนนั้น คณะกรรมการและผู้รับหน้าที่ทุกท่านต้องมีการประชุมเพื่อหาแนวทางในวางแผนการบริหารจัดการป่าและจัดตั้งกลุ่มองค์กรหลายๆ ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทางอำเภอ เจ้าหน้าที่ปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการป่าชุมชนเข้าประชุม เมื่อรับมติในที่ประชุมแล้ว ทุกท่านต้องทำงานด้วยความสุจริต รู้จักหน้าที่ของตนให้ดี การบริหารจัดการป่าจะให้

ดังนั้น อย่างแรกต้องมีการวางแผนในการบริหารก่อนมีการกำหนดแนวเขตพื้นที่ให้ชัดเจนมีกฎระเบียบ และข้อบังคับในการบริหารจัดการป่าโดยยึดถือมติในที่ประชุม^๑

จากคำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า การปรึกษาหารือในการบริหารจัดการป่าจะต้องมีข้อกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับ เพื่อให้ทุกคนได้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติให้มีความเสมอภาคกัน และข้อกำหนด กฎระเบียบนี้ ถูกกำหนดขึ้นโดยชุมชนและยังแสดงถึงความปรองดองสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการบุกรุกทำลายป่าได้ต้องให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการในการดูแลรักษาป่า^๒

จากคำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการป่าจะต้องมีคณะทำงานก่อน คือเป็นแกนนำ เพื่อสอดส่องดูแลป่า และต้องมีการตั้งคณะชุดทำงานขึ้นโดยการขอรับผู้ที่มีจิตอาสา มีความเสียสละมีความรับผิดชอบและพร้อมใจกันรับหลักการในที่ประชุมแสดงออกถึงความรับผิดชอบและพร้อมใจกันที่จะแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงเสนอแนวทางให้มีการวางแผนร่วมกับทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการป่า^๓

จากคำกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แนวทางการทำงานจะต้องได้รับการสนับสนุนทุกฝ่ายหรือทุกภาคส่วนให้ถือว่าการดูแลผืนป่านั้นอย่าไปมองว่าไม่ใช่หน้าที่ของเราหรือว่าเป็นหน้าที่ของผู้ใดผู้หนึ่งไปไม่ได้ เพราะป่าเป็นทรัพยากรของชาติ เป็นสมบัติของส่วนรวมไม่ใช่ของผู้หนึ่งผู้ใด ดังนั้นทุกคนต้องรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจโดยตรงคอยให้คำแนะนำและสนับสนุนจึงจะนำไปสู่ประสบความสำเร็จให้มีการปฏิญาณตนก่อนการปฏิบัติหน้าที่ก่อนเริ่มทำการ^๔

จากคำกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การที่ทีมงานในการบริหารจัดการป่าชุมชน อันดับแรกต้องมีใจสะอาดในการบริหารไม่รับผลประโยชน์ใดๆจากป่าพร้อมที่จะร่วมกันบริหารด้วยความซื่อตรงและมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น

กล่าวโดยสรุป แนวทางในพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านสัจจะ เป็นการแสดงออกถึงความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการบริหารการยอมรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายเป็นการเปิดใจกว้างพร้อมที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหา และเป็นการสร้างระเบียบวินัยให้กับตนเอง มีจิตสำนึกในการบริหารจัดการในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

^๑ สัมภาษณ์ นายจรศักดิ์ คำใจหนัก, กำนันตำบลบ้านปวง, ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘

^๒ สัมภาษณ์ นายกิตติชัย มโนเนื่อง, สมาชิกสภาองค์การบริหารตำบล, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

^๓ สัมภาษณ์ นายอดุลปวนปันคำ, ผู้ใหญ่บ้านสันดอนหอม, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

^๔ สัมภาษณ์ นายยวง อโนตะ, คณะกรรมการป่าชุมชน, ๖ มกราคม ๒๕๕๙

๒) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านทมะ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า มีความคิดเห็นเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านทมะ การรู้จักควบคุมจิตใจ กล่าวคือ ในการบริหารป่าชุมชนนั้นต้องกันแนวเขตชัดเจน ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับป่าชุมชนจัดให้ รมรงค์การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการรักษาป่าอย่างต่อเนื่องรู้จักยับยั้งชั่งใจไม่แสวงหาประโยชน์จากป่าชุมชน ดังผู้ให้ข้อมูลดังนี้ ว่ากล่าวตักเตือนด้วยเหตุด้วยผล^๕

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า ในกลุ่มของคณะกรรมการป่าชุมชนนั้นมีการจัดชุดลาดตระเวนดูแลรักษาป่า เน้นอนสิ่งที่จะต้องเจอเกี่ยวกับแนวเขตมีการถูกล้ำเข้าไปในแนวเขตป่าชุมชนบ้าง คณะกรรมการต้องมีการว่ากล่าวตักเตือนเพื่อให้เจ้าของที่รับรู้ในการบุกรุกป่าชุมชนเพื่อให้เขาหยุดการกระทำตรงนั้นคือพยายามพูดด้วยเหตุด้วยผลชี้แจงให้ชาวบ้านเข้าใจ บางทีก็มีพระสงฆ์ซึ่งเป็นพี่เฒ่าและมีความศรัทธาของชาวบ้านมีความเชื่อฟังในคำปรึกษาแนะนำ ส่วนราชการคือหน่วยงานทางภาครัฐคอยให้การสนับสนุนสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน ทั้งจัดโครงการฝึกอบรมแก่ประชาชนและเยาวชนให้มีจิตสำนึกในการรักษาป่าให้เกิดความยั่งยืนดำเนินการติดป้ายแนวเขตป่ากับพื้นที่ทำกินของชาวบ้านเพื่อป้องกันการบุกรุกและการขยายพื้นที่^๖

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า การบุกรุกทำลายป่าและการขยายที่ทำกินของชาวบ้านเนื่องจากกำหนดแนวเขตป่าไม่มีความชัดเจน ไม่มีการติดป้ายประกาศกำหนดแนวเขตป่าให้ชาวบ้านได้รู้เห็นจึงเป็นปัญหาหนึ่งในทางป้องกันป่า และมักจะอ้างว่าไม่ทราบที่แนวเขตป่าอยู่ตรงไหน ดังนั้นต้องมีการทำแนวเขตป่ากับเขตที่ทำกินของชาวบ้านให้มีความชัดเจน โดยทำป้ายเครื่องหมายแสดง

กล่าวโดยสรุป แนวทางการพัฒนา พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอมตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านทมะ การรู้จักควบคุมจิตใจ คือในการออกตรวจลาดตระเวนเมื่อเจอปัญหาในการบุกรุกแนวเขตสิ่งที่ต้องทำจุดแรกบอกกล่าวเหตุและผลและทำความเข้าใจก่อนจากนั้นให้ติดป้ายให้ชัดเจนเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการบาดหมางซึ่งกันและกันและจะมีการพัฒนาร่วมกันตลอดไป

^๕ สัมภาษณ์ นายกิตติชัย มโนเมือง, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

^๖ สัมภาษณ์ นายพนพล ชูวานันท์, ผู้ใหญ่บ้านดอนมูล, ๖ มกราคม ๒๕๕๙

๓) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านชนดิ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านชนดิ กล่าวคือ ในการบริหารป่าชุมชนนั้นเมื่อเราคิดบริหารจัดการป่าชุมชน เมื่อมีการกระทบกระทั่งกับชาวบ้าน ต้องมีการอดทนสร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้าน เพื่อให้ชาวบ้าน มาร่วมกันในการบริหารจัดการป่าชุมชนกับเราให้ชาวบ้าน เข้ามามีหน้าที่ในการบริหารร่วมกับเราให้มาก เพื่อชาวบ้านจะได้คิดว่าตนเองก็เป็นเจ้าของร่วมกับป่าชุมชน ดังผู้ให้ข้อมูลดังนี้ มีความอดทนต่อปัญหาที่จะเกิดขึ้น อย่าได้ใช้อารมณ์ตัดสินปัญหา

๗

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า การทำงานบริหารจัดการป่าชุมชนนั้น ไม่ว่าจะเริ่มดำเนินการหรือดำเนินไป ผลกระทบต่อชุมชนมีอย่างต่อเนื่อง แม้กระทั่งการประชุมที่ยังมีข้อโต้แย้ง รวมถึงการตรวจป่าก็ยังมีปัญหาในการดำเนินการ คือ ประชาชนรุกที่ทำกินเข้าไปในเขตป่าทำให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการมีการกระทบกับประชาชนที่ทำกิน ต้องมีความอดทนต่อคำติฉินนินทาต่อการทำงาน เพราะว่าคณะกรรมการเป็นคนในพื้นที่ ต้องอดทนต่อคำว่ากล่าวของชาวบ้าน “หลังสู้ฟ้า หน้าเดินเขา”^๗

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า การทำงานบริหารจัดการป่าชุมชนนั้น ไม่ว่าจะฝนจะตกหรือน้ำจะไหล หรือจะแล้งแค่ไหน การทำงานนั้น ต้องไปอย่างต่อเนื่องหยุดไม่ได้ เพราะว่ามีชาวบ้านมาร้องเรียน เรื่องการบุกรุก หรือมีผู้ลักลอบตัดไม้ คณะกรรมการหรือทีมบริหาร ต้องออกพื้นที่บางที่ก็ยามค่ำคืนก็มี เพื่อให้ปากกลับสู่ชุมชนเหมือนเดิม

กล่าวโดยสรุป แนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านชนดิ เกี่ยวกับการดำเนินงานนั้น เจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจป่าหรือสำรวจป่า ประชาชนบุกรุกที่ทำกินเข้าไปในเขตป่า มีการกระทบกระทั่งกับชาวบ้าน ต้องมีความอดทนต่อคำติฉินนินทาต่อการทำงานหยุดไม่ได้ ถ้ายังมีการบุกรุกทำลายป่า เพื่อให้ปากกลับสู่ชุมชนเหมือนเดิม

^๗ สัมภาษณ์ พระสมุหวิชา สิริธโร, เจ้าอาวาสวัดพระธาตุแอ้ว, ๗ ธันวาคม ๒๕๕๘

^๘ สัมภาษณ์ นายยืนยง กำวิชัย, กรรมการป่าชุมชน, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

๔) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านจาคะ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านจาคะ กล่าวคือ การบริหารป่าชุมชนนั้น คือ ป่าเป็นของแผ่นดิน คนที่ทำงานเกี่ยวกับป่าชุมชนคนนั้น ต้องมีการเสียสละในการทำงาน คือ มี**หมวกสองใบ**^๙

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในด้านจาคะ การเสียสละ กล่าวคือ “คำว่าหมวก สอง ใบ” เป็นคำกล่าวของผู้ใหญ่บ้านปวง **นายมนตรี เสาร์คำ** กล่าวว่า “เมื่อเข้ามาอยู่ในคณะกรรมการป่าไม้ ส่วนหนึ่งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ใหญ่บ้านหน้าที่เดิมๆ อยู่แล้ว และอีกส่วนหนึ่ง เป็นคณะกรรมการป่าชุมชน พร้อมทั้งจะเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นสำคัญ เพื่อรักษาผืนป่าให้ยั่งยืนตลอดไป

จิตสาธารณะ^{๑๐}

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญพบว่า ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในด้านจาคะ การเสียสละ กล่าวคือ คำว่า จิตสาธารณะ ในการทำงานเกี่ยวกับป่าชุมชนประชาชนทุกคน เมื่อเข้ามาเป็นกรรมการป่าชุมชนแล้ว ต้องมีความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวยังเป็นผู้นำแล้วเหมือนกับรับหน้าที่ ๒ อย่าง เป็นทั้งผู้นำและเป็นทั้งกรรมการป่าชุมชนเป็นแกนนำชุมชน เพื่อพัฒนา ร่วมกันตลอดไป

สรุปแนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนในการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในด้านจาคะ เกี่ยวกับการทำงานป่าชุมชน ในการทำงานจิตสาธารณะต้องมาก่อนในการทำงาน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แล้วรู้จักห่วงแหนป่าไว้ให้กับลูกหลาน หรือไว้เพื่อให้ป่านั้นกลับสู่ความสมบูรณ์ตลอดไป

^๙ สัมภาษณ์ นายมนตรี เสาร์คำ , ผู้ใหญ่บ้านปวง, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายอินคำ หล้าเมา, ปราชญ์หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้าน, ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

๔.๖ ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยวิธีวิจัยแบบผสมผสาน

๔.๖.๑ ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยวิธีแบบผสมผสาน ด้านสัจจะ

ผลจากการวิจัยเชิงปริมาณทำให้ทราบถึงว่า พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอมตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูนโดยวิธีแบบผสมผสานวิธีด้านสัจจะ ความซื่อสัตย์ ในการบริหารก็ต้องมีการวางแผนว่าจะทำโครงการอะไร ในเรื่องป่าที่เราควรทำ มีการนำโครงการนั้นมาทำด้วยความโปร่งใสหรือเปล่า ในเมื่อนำโครงการนั้น มาทำแล้ว เรามีความจริงใจที่จะทำโครงการนั้นให้ต่อเนื่องแบบไม่ขาดตอนไหมมีสัจจะต่อเพื่อนร่วมงานที่เราจะทำโครงการนั้นไหม ต่อมาก็เข้ามาสู่การดำเนินงานให้โครงการนั้นลุล่วงไปด้วยดีตามที่ได้สำรวจ ในการบริหารเรื่องสัจจะ ได้ทำให้ประชาชนได้ตระหนักในการบริหารป่าชุมชนในข้อที่ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าชุมชน และรักษาป่าชุมชนเป็นสมบัติของชุมชน อยู่ในลำดับ(มาก)

๔.๖.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูนโดยวิธีแบบผสมผสาน ด้านทมะ

ผลจากการวิจัย รู้จักควบคุมจิตใจและเมื่อได้นำโครงการต่างๆในที่ประชุมแล้วก็ต้องประชาคมชาวบ้าน เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านซักถามในโครงการ และการดำเนินโครงการบางที่ก็อาจกระทบในเนื้อที่ของชาวบ้าน มีการถามปัญหากันอย่างรุนแรง ทำให้ต้องให้การข่มใจไม่ให้อารมณ์ในเกิดการประชุมในหมู่บ้าน ในที่ประชุมและเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ในการบริหารจัดการป่าชุมชน คือ พยายามเข้าใจบทบาทของตนเอง และพยายามชี้แจงให้ข้อมูลกับคนบางคนหรือบางกลุ่มที่จะทำลายป่าชุมชน ให้ชาวบ้านรู้จักยับยั้งชั่งใจ ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากป่าชุมชน และมองป่าชุมชนเป็นของตนเองเพียงคนเดียว

๔.๖.๓ ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยวิธีแบบผสมผสานวิธีด้านขันติ

ผลจากการวิจัยเชิงปริมาณทำให้ทราบว่า พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอมตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูนโดยวิธีแบบผสมผสานวิธีด้านขันติ อดทน อดกลั้น จากการวิจัยพบว่า มีความอดทนต่อความลำบากต่อการทำงาน เพื่อปกป้องดูแลป่าชุมชนนั้น เป็นที่แน่นอนอยู่แล้ว ดังที่ได้สัมภาษณ์ “หลังสู้ฟ้า หน้าสู้

ดิน” การบริหารป่าชุมชนต้องทนตรากตรำต่อการทำงาน ในการดูแลตรวจป่าบางที่ฝนตกก็ต้องไป บางที่แดดออกก็ต้องไป เพราะมีชาวบ้านมาร้องเรียนเป็นหน้าที่กรรมการป่าชุมชนต้องออกไปตรวจ เพื่อยังยั้งการกระทำต่อป่าชุมชน คือ มุ่งมั่นทำงาน เมื่อประสบปัญหาจะไม่ยอมแพ้ คือ ท่วมเทเต็ม ความสามารถ แม้จะมีปัญหาและข้อจำกัดบนความขัดแย้งบางอย่างในการปฏิบัติ

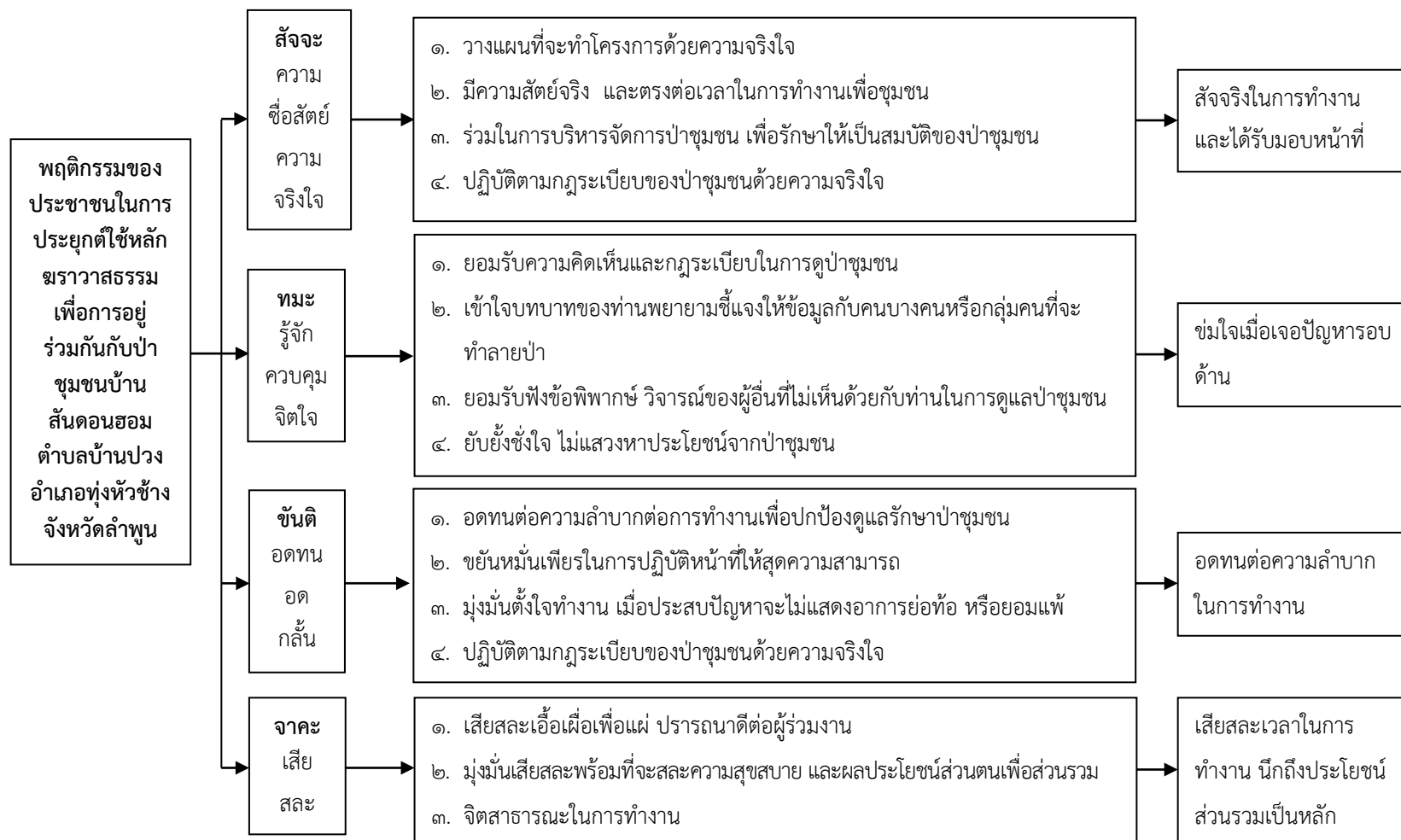
๔.๖.๔ ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลัก ธรรมาสรรวมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัด ลำพูน โดยวิธีวิจัยแบบผสมผสาน

ผลจากการวิจัยเชิงปริมาณ ทำให้ทราบพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลัก ธรรมาสรรวมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอมตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัด ลำพูนโดยวิธีแบบผสมผสาน ด้านจาละ การเสียสละในการทำงานเพื่อปกป้องป่าชุมชน อันดับแรก ใจต้องมาก่อน เพื่อป่าเป็นส่วนร่วม คือจิตสาธารณะ เพื่อป่าเราได้กลับมาเขียวขจีเหมือนเดิม ดังนั้น หัวข้อที่ทำการวิจัย คือมุ่งมั่นเสียสละ พร้อมทั้งสละความสุข ความสบาย และผลประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมในการจัดการป่าชุมชน กรรมการทุกคนทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ไม่มี สิ้นจ้างเงินเดือน ดังที่ได้สัมภาษณ์ นายกิตติชัย มะโนเนื่อง คณะกรรมการป่าชุมชน พร้อมทั้งจะรับฟัง ความคิดเห็น ความทุกข์ของประชาชนในการบริหารจัดการป่าชุมชน ดังที่สัมภาษณ์กำนัน กล่าวว่า “ใครไม่พร้อมที่จะสละต้องลาออก จากการเป็นคณะกรรมการป่าชุมชน ซึ่งเป็นหน้าที่จะต้อง รับผิดชอบป่าโดยเฉพาะเพื่อส่วนรวม”^{๑๑}

๔.๗ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาสรรวมเพื่อการอยู่ ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนหอมตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยวิธีแบบ ผสมผสานวิธีอย่างหัดเทียมกัน (Mixed Methods) สามารถนำไปเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการ วิจัย ดังนี้

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายกิตติชัย มะโนเนื่อง, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปลักษณะความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนบ้านสันดอนฮ่อม ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นข้อบ่งชี้ให้เห็นว่า ประชาชนมีความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการป่าชุมชน ประชาชนมีจิตสำนึกในการที่จะเข้ามามีส่วนในการอนุรักษ์ป่าไม้ แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านทักษะวิธีการ และข้อบังคับกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ และการสูญเสียโอกาสในการหารายได้จากการประกอบอาชีพ จากการเข้ามาทำกิจกรรมในด้านบริหารทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน

๑) ด้านสัจจะ จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนนั้น ส่วนมากอยู่ในรูปประชุม เพื่อลงประชามติเลือกคนทำงาน ในทีมงาน ซึ่งต้องเลือกคนที่มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน มีการวางแผนการดำเนินงาน การพิจารณาโครงการที่จะทำ เพื่อจะขอสนับสนุนจากรัฐ เพื่อความโปร่งใสในการทำงาน มีการกำหนดรูปแบบกฎเกณฑ์ ที่ใช้บังคับและทำกันจริงจัง

๒) ด้านทมะ จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนนั้น ต้องมีการประชุมเพื่อหาข้อเสนอแนะในการบริหาร บางครั้งอาจเกิดการกระทบกระทั่งกับประชาชนที่มาร่วมประชุม ดังนั้น คณะกรรมการหรือผู้นำชุมชนต้องรู้จักควบคุมจิตใจ ไม่ได้โต้ตอบผู้มีความเห็นต่าง ซึ่งอาจทำให้การทำงานล้มเหลวในอนาคตได้ การสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนจึงเป็นสิ่งที่ควรทำ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่า อาจเป็นในรูปแบบเข้ามาเป็นคณะกรรมการในการบริหารร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกของความเป็นเจ้าของที่รักและหวงแหนป่าชุมชน

๓) ด้านขันติ จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนนั้น ผู้ที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการต้องเป็นคนที่มีความอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน แม้ต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่ขณะเกิดเหตุอาจมีฝนตก และมีความยากลำบากในการทำงานก็ตาม ดังนั้น คณะกรรมการต้องมีความพร้อมในการออกปฏิบัติหน้าที่ มีความอดทน อดกลั้นต่อสภาวะแวดล้อมที่จะบั่นทอนทั้งกำลังกายและกำลังใจ

๔) ด้านจาคะ จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนนั้น คณะกรรมการทุกคนและประชาชนต้องพร้อมใจกันที่จะร่วมกันบริหารป่าชุมชนด้วยจิตสำนึก พร้อมที่จะสละความสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และพร้อมที่จะทำงานร่วมกับทุกฝ่ายที่เข้ามาช่วยเหลือในการบริหารจัดการในการดูแลรักษาป่าให้อุดมสมบูรณ์ เพื่อให้มีแหล่งน้ำและอาหารให้กับประชาชนได้ใช้ประโยชน์ และเพื่อการอยู่ร่วมกันกับป่าชุมชนได้อย่างยั่งยืน